OOST POST
SOERABAIJASCHE COURANT.

№. 66 ZESDE JAARGANG. 1858

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 13.—

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 19 AUGUSTUS.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

ONTEIGENING.

Onlangs bespraken wij in dit blad de noodzakelijkheid dat de voorschriften van het thans in werking zijnde *Reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch Indie* werden ten uitvoer gelegd, met opzigt tot het spoedig daarstellen en in werking brengen van de algemeene verordeningen, welke verschillende wetsbepalingen in dat Reglement voorkomende, vereischen.

Wij hebben wederom te wijzen op eene wetsbepaling, waarvan de spoedige ten uitvoer legging door het daarstellen eener algemeene verordening in het algemeen belang dringend gevorderd wordt, namelijk Art. 77 van het bedoelde Reglement.

„ Niemand," dus luidt deze wetsbepaling, „kan van „zijn eigendom worden ontzet dan ten algemeenen „nutte, op de wijze bij algemeene verordening be„paald en tegen voorafgaande schadeloosstelling.

„ De verklaring dat het algemeen nut onteigening „vordert, geschiedt door den gouverneur-generaal, in „overeenstemming met den Raad van Nederlandsch „Indie.

„De vereischten van overeenstemming met den „Raad en van voorafgaande schadeloosstelling kunnen „niet worden ingeroepen, wanneer oorlog, brand, wa„tersnood, aardbeving, vulkanische uitbarsting of an„dere dringende omstandigheden eene onverwijlde in„bezitneming vorderen.

„Het regt van den onteigende op schadeloosstelling „wordt daardoor niet verkort."

Deze wetsbepaling in het Indisch regeringsreglement is een, naar het stelsel van regering onzer kolonien en de plaatselijke omstandigheden, gewijzigd voorschrift van Art. 147 der Nederlandsche grondwet, dat het navolgende omtrent het stuk van onteigening bepaalt:

„Niemand kan van zijn eigendom worden ontzet „dan ten algemeenen nutte en tegen voorafgaande „schadeloosstelling.

„De wet verklaart vooraf dat het algemeen nut de „onteigening vordert.

„Eene algemeene wet regelt de uitzondering op het „vereischte van zoodanige verklaring, ten behoeve „van vestingbouw en den aanleg, het herstel of on„derhoud van dijken, bij besmetting en andere drin„gende omstandigheden.

„De bovengenoemde vereischten van voorafgaande „verklaring door eene wet en van voorafgaande scha„deloosstelling kunnen niet worden ingeroepen, wan„neer oorlog, brand of watersnood eene onverwijlde „inbezitneming vorderen. Het regt van den ontei„gende op schadeloosstelling wordt hierdoor echter „niet verkort."

De Nederlandsche grondwet heeft in bovenbedoeld opzigt uitvoering verkregen door de *wet regelende de onteigening ten algemeenen nutte (Nederlandsch Staatsblad* 1851 No. 125).

Na voorafgaande algemeene bepalingen wie onteigening kunnen vorderen, wie als eigenaars van het te onteigenen goed worden beschouwd, en wie in het te voeren geding tot onteigening mogen tusschenkomen, verdeelt zich deze wet in twee Titels.

De eerste titel handelt *over onteigening in gewone gevallen*, de tweede *over de onteigening bij vestingbouw, den aanleg, het herstel of onderhoud van dijken, bij besmetting of andere dringende omstandigheden.*

Het geheel wordt door eenige bepalingen van overgang besloten.

De eerste titel is verdeeld in vier hoofdstukken.

Het eerste hoofdstuk bevat voorschriften omtrent hetgene aan de verklaring van het algemeen nut vooraf behoort te gaan, in verband tot den stelregel dat geene verklaring van algemeen nut kan worden voorgesteld, dan nadat de belanghebbenden in staat zijn gesteld hunne bezwaren daartegen te doen hooren.

Het tweede hoofdstuk wijst aan hoedanig de eindaanwijzing der te onteigenen perceelen moet geschieden,

Het derde hoofdstuk duidt de vormen aan, waarin het geding tot onteigening moet plaats hebben, ingeval het aan de onteigenende partij niet is mogen gelukken, om den eigendom van het goed bij minnelijke overenkomst te verkrijgen

Het vierde hoofdstuk eindelijk handelt over de betaling van de schadeloosstelling, de regtsgevolgen dier betaling en van het in gebreke blijven der onteigenende partij om aan die betaling gevolg te geven.

Het eerste hoofdstuk van den tweeden titel stelt voorschriften vast *omtrent onteigening bij vestingbouw, den aanleg, het herstel of onderhoud van dijken;* het tweede hoofdstuk handelt over *onteigening bij besmetting*, het derde *over onteigening bij oorlog, brand of watersnood.*

Ziedaar in korte woorden den inhoud van de onteigeningswet in Nederland, welke alle mogelijke waarborgen bevat voor de belangen van eigenaars, die hun goed aan het algemeen nut moeten ten offer brengen.

Gaan wij thans na welke wettelijke voorschriften er in Nederlandsch Indie bestonden op het stuk van onteigening vóór de invoering van het thans in werking zijnde regerings-reglement. Zij zijn drie in getal 1°. de resolutie van 20 Januarij 1836 N°. 2 (Staatsblad N°. 3), houdende bepalingen omtrent onteigening van vastigheden, binnen den omtrek der op Java aangelegd wordende defensiewerken. 2°. Het besluit van 5 Junij 1843 N°. 3 (Staatsblad N°. 13), inhoudende bepalingen van den afstand, binnen welke geene gebouwen enz. in de nabijheid der defensiewerken op de buitenbezittinggen mogen worden opgerigt. 3°. Art. 570 van het sints 1°. Mei 1848 ingevoerde Burgerlijk wetboek, waarbij de regtskundige beteekenis van het woord *eigendom* wordt omschreven als het regt om van eene zaak het vrije genot te hebben en daarover op de volstrektste wijze te beschikken, behoudens de onteigening ten algemeenen nutte, tegen behoorlijke schadeloosstelling, ingevolge de wettelijke bepalingen.

Bij de invoering van het nieuwe burgerlijke regt bestonden er echter geene andere wettelijke bepalingen dan het zoo even aangehaalde gouvernements besluit (Staatsblad 1836 N°. 3), waarin omtrent de wijze van onteigening hoegenaamd geene voorschriften voorkomen, evenmin als omtrent de wijze waarop de schadeloosstelling behoort te worden geregeld, wordende

DE TEMPLE.

Het is hoogstwaarschijnlijk, dat van honderd vreemdelingen, die Parijs bezoeken, niet een den *Temple* gaat zien, of zelfs bewust is van het bestaan van zulk eene plaats. Evenwel is de *Temple* eene der eigenaardigste plekken van de Fransche hoofdstad. De ligging van dit gebouw is echter niet zeer uitlokkend; de toegangen daarheen zijn zoo terugstootend en afkeerwekkend, dat hij, die zich vermaakt te midden van het gewoel en het vertoon der pracht en weelde van de *Rue du la Paix* en van het *Palais Royal*, zich naauwelijks kan verbeelden, hoe men boven deze vrolijke, schitterende plaatsen, waar het wemelt van vreemdelingen, de voorkeur kan geven aan het woelig en eigenaardig tooneel, dat de *Temple* aanbiedt.

Bijna in het midden van de *Rue du Temple*, in de onmiddellijke nabijheid eener fontein, die op een der hoeken van een uitgestrekt plein ontspringt, staat een groot houten, gebouw, bedekt met een dak van leijen. Moesten wij het als aardrijkskundigen beschrijven, dan zouden wij zeggen, dat het van de eene zijde wordt begrensd door de *Rue de Petit Thouars*, en van de andere door de *Rue Percée*. Om zich een denkbeeld van het gebouw zelf te vormen, verbeelde men zich eene groote, sombere rotunde, omgeven van eene gewelfde galerij, welke door eene menigte pilaren gedragen wordt, en met allerlei koopwaren is opgevuld, somtijds wel van de zoldering af tot aan den vloer. Het geheel heeft het voorkomen van eenen drok bezochten bazar, waardoor de reiziger herinnerd wordt aan de reusachtige markten van Constantinopel en Caïro.

Een lang pad, dat de *Place du Temple* (het plein voor de rotunde) in de lengte doorsnijdt, verdeelt het in twee gelijke deelen, welke elk weder van zij- en kruispaden doorsneden worden en allen op het geheimzinnige gebouw uitloopen. In den *Temple* is, zoo als men beweert, niets dan oud goed te koop; doch men treft er niet zelden iets nieuws aan. Vraagt men echter naar iets ouds, of dat oogenschijnlijk geen waarde meer heeft, dan kan men zeker zijn het te zullen vinden. Aan den eenen kant verkoopt men al wat oud is, als oude lappen, oud ijzer, koper, lood, keukengereedschap en huisraad, oude snippers, pakjes, oude kleêren voor beide sekser, die dikwijls half verteerd zijn van de mot, en er vaak allerzonderlingst uitzien, oude muilen en schoenen, oud paardentuig — in één woord alles, wat men op eene voddenmarkt zou kunnen zoeken, van den wolzak af, waarop menschen uit de geringere klasse in Frankrijk gewoonlijk slapen, tot aan de nagels uit een paar oude schoenen toe. De andere zijde van de galerij rondom den *Temple* vormt een treffend contrast met den straks door ons beschreven kant. Hier zoekt men vergeefs naar oude vodden; men treft er de oude, veelkleurige zijden stoffen aan, alsmede prachtige linten, schitterende, maar valsche juweelen en dergelijk tuig.

De *Temple* is hoofdzakelijk de marktplaats der lagere klassen. Derwaarts rigt de nijvere huishoudster hare schreden, wanneer zij linnen, wollenstof of katoen noodig heeft, om de kleêren van haren man of hare kinderen te verstellen, Dan ziet men koopster en verkoopster met het grootste geduld en met den hoogsten ernst geheele pakken oude vodden doorzoeken, ten einde een stukje te vinden, dat bij eene ouden japon of borstzak past, en hierin slagen zij eindelijk zeker. De arbeidzame *grisette* brengt haar kapitaaltje naar den *Temple*, wanneer zij, eerzuchtig geworden, haar kamertje van hare spaarpenningen wil meubeleren. Zij moge op de vijfde verdieping huizen, zij heeft nogtans eene vrije woning; het streelt haar niet weinig een portier aan de ;benedendeur te vinden, en zij laat er zich niet weinig op voorstaan, in een huis te wonen, voor hetwelk nu en dan een rijtuig stilhoudt. De nijvere maar rampspoedige werkman snelt naar den *Temple*, zoodra de fortuin hem weder door arbeid verblijdt, ten einde zich op nieuw van datgene te voorzien, hetwelk hij, ten beste zijner talrijke familie, had moeten afstaan aan zijnen onverbiddelijken huisheer, in mindering van de verschuldigde huur. In één woord, in den *Temple* vindt de gemeene man voor minder geld en moeite, en binnen korteren tijd dan elders alles wat hij noodig kan hebben.

Niet minder dan het oog wordt ook het oor in den *Temple* bezig gehouden. De talrijke kooplieden dezer plaats, niet bedwongen door het gevoel van gewigtigheid, dat andere winkeliers achter hunne toonbanken houdt en met vrijwillige koopers tevreden doet zijn, leggen hunne zucht om te verkoopen luide genoeg aan den dag. Van alle kanten wordt men aangevallen door het onophoudelijk geroep „Maar zie toch eens, Mevrouw! hoe vele fraaije dingen er in mijn magazijn voorhanden zijn! Kom eens binnen, mijne lieve juffer! men heeft bij mij keur van alles. Voor geld kan men alles bij mij krijgen, mijneheeren en dames zoowel het nuttige als het aangename, en alles naar de laatsten smaak!"

Dit geroep herinnert ons aan het oude gebruik in ons land, toen men den binnentredende kortaf vroeg: „ Wat moet er wezen?" Het is niet minder aardig om te zien

daarin alleenlijk omtrent die schadeloosstelling gezegd dat dezelve *billijk* zal behooren te zijn.

Vóór de invoering van het nieuwe burgerlijke regt beschouwde men de onteigening ten algemeene nutte, volgens algemeene regtsbeginselen als bestaanbaar, gelijk is op te maken uit de Resolutie van 18 December 1834 N°. 3 (Staatsblad N°. 67), waarbij eigendommen, die door het gouvernement worden onteigend, worden vrijgesteld van de betaling van het regt van overschrijving, doch vruchteloos zoekt men in de oudere wetsbepalingen omtrent regt en regtsvordering, naar voorschriften welke dit gewigtig onderwerp regelen.

Het kan dus wel niet anders of de formaliteiten, welke tot dus verre bij onteigening van gronden ten algemeenen nutte, welke te dezer plaatse in het belang van den vestingbouw, het daarstellen van militaire gebouwen als anderzins in den tegenwoordigen tijd nog al menigvuldig voorvallen, moeten zeer gebrekkig zijn en het valt zeer te betwijfelen of de belangen der eigenaars daarbij wel altijd worden inachtgenomen met die stiptheid en onpartijdigheid, welke het natuurlijk gevolg zouden zijn van naauwkeurige beschrevene wetsbepalingen. Zijn wij wel onderrigt dan worden daarbij geene andere formaliteiten in acht genomen dan de taxatie van het te onteigenen perceel door eene van gouvernementswege benoemde commissie, bestaande uit eenen officier der genie, den landmeter en twee inlandsche hoofden, zonder medewerking van eenen of meerdere schatters van wege den eigenaar benoemd, met welke taxatie laatstgenoemde moet genoegen nemen, en zijn goed ten algemeenen nutte, maar niet zelden zonder zijne schade, aan den Lande ziet overgaan.

Wij vragen met vrijmoedigheid of dit billijk is? of zoodanig gemis aan stellige wetsbepalingen niet wel eens gegronde redenen tot misnoegen en daaruit voortspruitende verwarring en oponthoud zoude kunnen geven? of het met het algemeen belang en dat van bijzondere personen overeentebrengen is dat men de voorschriften van Art. 77 ven het regerings reglement zoolang onuitgevoerd laat liggen, en de daarin bevolene algemeene verordening nog niet in het leven heeft geroepen? of het belang van bijzondere personen en de naleving van den waarborg bij Art. 108 van het regerings reglement aan allen, die zich ophet grondgebied van Nederlandsch Indie bevinden, gegeven, namelijk die van bescherming van persoon en *goederen*, het niet raadzaam en pligtmatig zoude doen zijn, om, in afwachting van ter zake dienende wettelijke voorschriften, bij wege van analogie, in gevallen van onteigening ten algemeenen nutte, met inachtneming der wijzigingen welke persoonlijke en plaatselijke omstandigheden noodzakelijk maken, zooveel mogelijk de vormen en voorschriften der Nederlandsche wet op de onteigening toetepassen.

Indien het althans eene waarheid is dat, volgens regelen van staathuishoudkunde en staatsregt, de gouvernementen behooren doordrongen te zijn van den grooten eerbied, dien zij aan den eigendom verschuldigd zijn; indien de geschiedenis het gevaar aantoont om daarop, op welke wijze dan ook, inbreuk te maken; indien de aandacht, die verlichte en verstandige gouvernementen aan alles wijden wat zich aan het regt van eigendom verbindt en den eerbied, welken de regtbanken aan de regten der eigenaren bewijzen in alle omstandigheden, waarin geschillen van dezen aard aan hunne uitspraken onderworpen worden, het hooge gewigt der zaak genoegzaam aantoonen, dan mag men ook van onze regering verwachten, dat eene wet op de onteigening spoedig het onderwerp zal uitmaken van hare naauwgezette overwegingen, en inmiddels alles zal worden in het werk gesteld om eenen stand van zaken te doen ophouden, welke zoo ligtelijk toestanden van billijk misnoegen kan te weeg brengen, die geene andere dan eene schadelijke werking kunnen uitoefenen op den geregelden gang van het openbaar beheer. *Redactie.*

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT.

van den 14den *Augustus* 1858 N°. 65.

Bij Koninklijk besluit van den 13den Junij 1858 no. 12, is de heer C. Scheffer, eervol ontslagen hoofdingenieur der marine, met ingang van den eersten Julij 1858, benoemd tot hoofdingenieur-adviseur voor het vak van scheepsbouw in Nederlandsch Indie.

Civiel Departement.

INGETROKKEN:

Op zijn verzoek, het besluit van 17 Julij 1858 no. 15, waarbij de kontroleur der tweede klasse bij de landelijke inkomsten en kultures in de residentie Soerabaija P. W. A. van Spall, is benoemd tot assistent-resident van Gorontalo (residentie Menado).

BENOEMD:

Tot assistent-resident van Gorontalo (residentie Menado), de kontroleur der tweede klasse bij de landelijke inkomsten en kultures B. van Baak.

BIJ DE DIRECTIE DER FINANCIEN.

Tot tweeden kommies, de derde kommies bij die directie J. B. Scharff.

Tot derden kommies, de klerk bij die directie C. J. de Booser.

BIJ DE LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES

BEVORDERD:

Tot kontroleurs der eerste klasse, de kontroleurs der tweede klasse W. G. Meijer en J. P. Baumgardt.

Tot kontroleurs der tweede klasse, de kontroleurs der derde klasse jhr. H. W. F. Hora Siccama, W. D. Schiff en F. H. Boers.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden,

BIJ DE WEES- EN BOEDELKAMER TE MAKASSER

IS ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, het lid G. P. King.

IS BENOEMD:

Tot lid, N. D. A. Kervel, pakhuismeester aldaar.

Militair-Departement.

ONTSLAGEN:

Eervol, uit de betrekking van adjudant bij den waarnd. inspekteur der schutterijen en pradjoerits, de eerste luitenant der infanterie J. S. Roels, met bepaling, dat hij van voor memorie bij het leger zal worden teruggebragt.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van den 7 en 11 Augustus 1858, n°. 63 en 64 worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de weeskamer te Batavia, van wijlen den gepensioneerden fourier Alix Jean Pierre Salacroup, en van wijlen Ernst Julius Heinrich Otto Waitz, J. Ch, C. H Meinsma, J. L. A. Cordier, J. H. Heerlein en P. C. baron van Eck.

Door de wees- en boedelkamer te Samarang, van wijlen den gepensioneerden soldaat Erasmus Seelig, den Arabier Sech Abdul Rachman bin Abdoen Bilfagie, den Chinees Tjie Hoklan, den gepensioneerden onder-intendant der 2de kl. Johannes Franciscus Mumkes, de gepensioneerde sergeanten Jan Polman en Jacob Schipper, den sergeant-majoor Jean George Henry Einholtz en den soldaat Wilhelm Karel Funck en den Europ. matroos W. Banson.

Door de agenten der Samarangsche wees- en boedelkamer te Soeracarta, van wijlen Levie Hertog.

Door den heer P. Andreas, te Samarang. van wijlen den heer Philippus Jacobus Frank.

Door den heer B. N. F. Kool, te Probolingo, van wijlen mevrouw de weduwe Dorothea Susanna Kool, geb. Fransz.

Door de officieren-commissarissen te Padang, van wijlen den aspirant-intendant jhr. J. C. von Schmidt auf Altenstadt.

Door de agenten der Samarangsche boedelkamer te Ngawi, van wijlen de Chinesche vrouw Tan Tan Nio en den Chinees Tan Taij Sioe.

Door de boedelkamer te Soerabaya, van wijlen den Chinees Oen IJan.

Door de agenten der Soerabayasche boedelkamer te Sumanap, van wijlen den Chinees Ong Tianghian.

Door de boedelaanvaardster, van wijlen den heer Willem Ihnken.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

In de maand September „ Vrijdag den 3den en Zondag den 19den.

„ „ „ October „ Maandag den 4den en Woensdag den 20sten.

„ „ „ November „ Woensdag den 3den en Vrijdag den 19den.

„ „ „ December „ Zaturdag den 4den en Maandag den 20sten.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 20sten Augustus 1858.

Voor het Locaal der Weeskamer alhier.

Op Zaturdag den 21sten Augustus 1858.

Voor de toko van de heeren *Bouman en Co*, in de stad.

Op Maandag den 23sten Augustus 1858.

Voor de woning van den heer *Hageman*, te Krambangan.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJK.

Getrouwd: J. L. H. BURER

MET

D. H. VAN LIGTEN.

Kedirie, *den* 14 *Augustus* 1858. (818)

VENDUTIE.

Op den 20sten dezer voor de WEESKAMER, van MEUBELEN, waaronder TWEE MAHONIJHOUTEN KASTEN, een PALISANDERHOUTEN SECRETAIRE, EEN STAANDE, SLAANDE en SPELENDE VRIESCHE KLOK, PENDULE, KLOKJES, HANG-, TAFEL- en KANTOORLAMPEN, EET- en THEESERVIEZEN, SPIEGELS en SCHILDERIJEN, ETAGERE VOORWERPEN, VOETKUSSENS, ALKATIVEN en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt; behoorende tot den failliten boedel van A. W. Reifert, benevens twee niet gereclameerde GOUDEN HOROLOGIEN, gevonden in den boedel van wijlen Pieter Hendrik Anten. (803)

hoe elk dezer kooplieden zijn best doet, om, onder al het gedrang en gewoel om hem heen, de aandacht tot zich te trekken. Nu en dan, ontvangt men te midden dezer woelige menigte wel eens een stoot of een duw; doch dit stoort geen oogenblik den vrede, en wordt onmiddelijk gevolgd van een beleefd: „Vergeef mij, vriendin! ik wist niet, dat gij zoo nabij mij waart." Geen spoor van kwaadwilligheid of toorn ontdekt men.

De kraampjes in den *Temple* worden meestal bediend door de vrouwen of dochters van handwerkslieden, die geen geld genoeg hebben, om zich als winkeliersters in de *Cité* te vestigen. Ook Joden en gewezene dienstboden treft men er menigvuldig aan. Wanneer deze laatsten namelijk een sommetje van hun jaarlijksch loon bespaard hebben, weten zij zich, geprikkeld door een sterk verlangen naar onafhankelijkheid, een stalletje op deze markplaats van allerlei koopwaar te verschaffen. In den *Temple* wordt al het overtollige verzameld. De handwerksman zendt er alles heen, wat hij in zijne vrije uren vervaardigen kan; de Jood brengt derwaarts elken door hem gevonden snipper, waarvan hij nog iets hoopt te zullen maken. De stalletjes der ex-dienstboden zijn gewoonlijk rijk voorzien van de afgelegde kleedjes harer gewezene meesteressen, welke hare voormalige kameraden haar aanvoeren. Die kleedjes worden dan verhandeld aan de *bourgeoise* of *grisette*, die ze weder vermaken, of tot einden bezigen, waarvoor zij oorspronkelijk niet bestemd scheen.

Men moet echter niet denken, dat men in dezen Parijschen bazar niets anders zou aantreffen dan het door ons vermelde uitschot. Dat is er verre af. Behalve de half versletene goederen, waarvan wij reeds gewag hebben gemaakt, vindt men er nog vele voorwerpen, welke zoo goed als nieuw zijn, maar die men voor twee- à driehonderd percent minder koopt, dan zij nieuw kosten. Dikwijls staat de bezoeker van den *Temple* verbaasd, wanneer hij sommige voorwerpen daar aantreft, en onwillekeurig rijst de vraag bij hem op: „Hoe zijn die daar gekomen?" Men kan echter niets kwaads vermoeden; want men verbergt niets. Men draagt integendeel zorg om de kostbaarste en fraaiste voorwerpen eene plaats te geven, waar zij aanstonds in het oog moeten vallen; en daarin ligt het geheele onderscheid in de uitstalling van deze voorwerpen en die van mindere waarde. Vraagt men nu nog: „Hoe kwamen die voorwerpen toch in den *Temple*?" dan zouden wij deze vraag op de volgende wijze beantwoorden. Een plotseling geldgebrek kan, zoo als wel bekend is, een gezin in den uitersten nood brengen: werwaarts zal men nu, nog iets kostbaars bezittende, beter gaan dan naar den *Temple*, waar men zeker is aanstonds koopers te zullen vinden? Waar zal de speler zijne goederen spoediger te gelde maken, wanneer zijne schulden van eer geen uitstel dulden? Waar zal de bankroetier beter iets van zijnen boedel redden? Of waar zal de arme weduwe beter over het voor haar overtollige beschikken? Het is wel waarschijnlijk, dat menigeen met tranen in de oogen en een bedroefd hart van deze voorwerpen scheidde, welke hem door een veeljarig bezit dierbaar en eigen waren geworden. En wanneer de houders of houderessen van die winkeltjes eens al de tooneelen van droefheid en rouw, waarvan zij nog getuigen zijn geweest, aan het licht bragten, — wanneer de slagtoffers van onvoorzigtigheid, roekeloosheid en rampspoed, die naar den *Temple* snelden, om zich, met een hart vol van de bitterste smarten, van hunne laatste kostbaarheden te ontdoen, eens voor ons stonden met die betraande oogen, die gebrokene stem en die zekere soort van schaamte, waarmede zij naar eenen kooper omzagen, — dan leerden wij ook den *Temple* van zijne donkere zijde kennen. Die kostbare voorwerpen dan, die men van tijd tot tijd in den *Temple* aantreft, zijn het, die hem bewaren voor den naam van Parijsche voddenmarkt.

In een der zijgangen, waarvan wij reeds gesproken hebben, had men voor eenige jaren een met veel zorg geschikt bekoorlijk winkeltje kunnen waarnemen. Het was rijk voorzien van al die snuisterijen, die elkander onder de elegannten der Fransche hoofdstad met zooveel snelheid vervangen.

In menig ander land zou geene eenigzins fatsoenlijke vrouw, ja zelfs geene uit de mindere klassen, een versiersel willen dragen, dat, hoe schoon en bevallig ook, onecht was, en daardoor geene innerlijke waarde had. Dit rekent men beneden zich. Liever dan iets onechts te dragen, verzaakt men, zoo men niet rijk genoeg is, de mode, en versiert zich met voorwerpen, die reeds lang uit den smaak zijn. In Frankrijk is dit het geval niet. Is een of ander sieraad fraai, en bovenal staat het bevallig, dan ziet geene Parijsche vrouw of meisje er zwarigheid in om het te dragen, hoe goedkoop het ook zij. Hierdoor kunnen zij altijd de modo volgen; want heeft de mode, waaraan een of ander versiersel deszelfs bestaan te danken heeft, plaats gemaakt voor eene andere mode, dan leggen zij het eens met voordeel gedragen voorwerp ter zijde, en koopen iets nieuws. Kramerijen van dezen aard dragen te Parijs den naam van veertiendaagsche modes (*modes de quinze jours*). Het dragen van zulke versierselen is in Frankrijk zoo algemeen

VENDUTIE

Op Zaturdag den 21sten dezer,

IN HET VENDU-LOCAAL VAN

GEBR. KOCKEN,

van eene Factuur pas uitgepakte

AMERIKAANSCHE MEUBELEN,

BESTAANDE UIT:

SOFA'S en WIPSTOELEN allen met *veeren* en bekleed met paardenhaar, IJS-KISTEN, KLOKKEN van acht dagen en van dertig uren, verder een BUFFET met marmeren blad, ijzeren LEDIKANTEN, GELDKISTEN en WIPSTOELEN, ook een ijzeren AMEUBLEMENT, Heeren HEMDEN, merinos BORSTROKKEN en ONDERBROEKEN, WIT KATOEN, Chineesch GRASLINNEN en kamferhouten KOFFERS, MAILKOFFERS, Eng. dubbelloop JAGTGEWEREN met toebehooren, in mahonyhouten kisten, een Engelsch TUIG voor 4 paarden met pleet gemonteerd, prachtige WAGENLANTARENS, en voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan, van .0 door zeewater beschadigde HANGLAMPEN.

N. B. Bijgebragte goederen worden op deze vendutie niet aangenomen. *Op Vrijdag den 20sten dezer* voor een ieder te bezigtigen.

(824)

VENDUTIE.

De aangekondigde vendutie in dit blad van *den 29sten Julij* en *2den Augustus* No 60 en 61, bij KARTHAUS & MELCHERS van JAPANSCHE GOEDEREN, zal plaats hebben op *Woensdag den 18den* en *Dingsdag den 24sten dezer maand*, zullende op eerstgenoemden dag het LAKWERK, enz, en op laatstgenoemden dag de ZIJDEN en PORCELEINEN GOEDEREN verkocht worden. (786)

VENDUTIE

Op den 25sten Augustus 1858,

Bij MOSSEMBEKKER & Co in de *Kalisosok* N°. 2:

Van eene PARTIJ FRAAIJE SCHILDERIJEN, RONDE TAPIJTEN en ALKATIEVEN, BERLIJNSCH ZILVEREN LEPELS, HEEREN HEMDEN, ZIJDEN, BAYADÈRE en BARÈGE JAPONNEN, BARÈGE-SHAWLS, ARTIFICIAL BLOEMEN, DASSEN, MODERATEUR LAMPEN, LAMPE-KOUSJES, WATER- en LAMPGLAZEN, VINGERGLAZEN, BORSTELS, TOILET SPIEGELS, PORCELEINEN THEE-SERVIEZEN, VOETENBANKJES, GEBRONSDE WATERKETELS met BASCULES, PORCELEINEN DESSERT BORDEN, ENGELSCHE BENDIETUIGEN, ROODE WIJN, COGNAC, HAANTJES BIER enz. enz. (807)

N. B. Bijgebragte goederen worden op deze vendutie niet aangenomen.

VENDUTIE.

Op de Vendutie van den 25sten dezer

Zullen mede worden verkocht, TWEE NIEUWE EUROPESCHE WAGENS.

(808) **MOSSEMBEKKER & CO.**

VENDUTIE VAN DJATIE HOUT.

Op Woensdag den 25sten Augustus 1858.

Zullen op de Stapelplaats van den Heer VAN ROIJEN te *Grissee* worden verkocht eene hoeveelheid van p/m. **1800 BALKEN.** (805)

VENDUTIE

Op Donderdag den 26sten Augustus a. s.

Bij den kapitein der infanterie GROLMAN in de *Societeits-straat*,

Van EENIGE MEUBELAIRE GOEDEREN.

(828)

VENDUTIE

Op den 26sten Augusus a. s.

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ,

Van DIVERSE COMMISSIE GOEDEREN. (825)

UITBESTEDING.

Naar aanleiding eener van hooger hand bekomen magtiging zal op *Vrijdag den 27sten Augustus* 1858 des voormiddags ten 9 ure, ingevolge de aankondiging, vervat in *de Javasche Courant* van den *31sten Julij* en *4den Augustus* 1858 No. 61 en 62, door den ondergeteekende, ten zijnen bureele, publieke uitbesteding worden gehouden voor de **LEVERING VAN DIVERSE ARTIKELEN VAN INLANDSCHEN OORSPRONG,** ten behoeve van den Artillerie Constructie Winkel, gedurende het jaar 1859.

Omtrent de voorwaarden dezer uitbesteding kunnen dagelijks, van des morgens 8 tot des namiddags 12 ure (Zondagen uitgezonderd) ten bureele van den ondergeteekende de verdere inlichtingen verkregen worden, alwaar eene opgave der marktprijzen van de onderscheidene artikelen ter speculatie van gegadigden ter lezing zal gereed liggen.

DE DIRECTEUR
van opgemelden Winkel,
VREEDE.

(812)

VENDUTIE.

Op de vendutie der WEESKAMER van *Vrijdag den 27sten Augustus* aanstaande zal, ten verzoeke der firma FRASER EATON & Co, mede worden opgeveild, de Ned. Ind. schoener

BINTANG TIMOR,

liggende ter reede alhier. Informatien zijn te bekomen ten kantore van den advokaat MR. s'JACOB alhier. (830)

Door DE WEESKAMER zullen *op den 27sten Augustus* 1858, voor rekening des faillieten boedels van A. W. REIFERT, publiek worden verkocht EENIGE HOUTWERKEN, liggende op de erven van de firma ADAM & Co en SAID ALIE, aan de *Kalimaas*, alwaar de veiling zal plaats vinden. (831)

VENDUTIE WEGENS VERTREK,

Op Maandag den 30sten Augustus e. k.

Ten huize van den heer W. MEIJER in de *Apothekerstraat*

DOOR

MARTENS & CO.

van **Gepolitoerde Meubelen,** als **Stoelen, Tafels, Banken, Kasten, Ledikanten** met toebehooren, eene accuraat acht dagen loopende **Klok** enz. enz. (814)

UITBESTEDING

Door den Onder-Intendant der 2de klasse in de 3de Militaire Afdeeling op Java, op zijn Bureau in de *Heerenstraat*.

Dingsdag den 31sten Augustus 1858.

'S MORGENS OM 10 UUR.

1ste Perceel	Doodkisten.
2de Perceel	Reiniging van Hospitaalkleeding en fournituren en vullen der laatste te Sourabaya.
3de Perceel	Reinigen van Hospitaalkleeding en fournituren en vullen der laatste te Malang.

De voorwaarden der aanneming zijn opgenomen in de *Javasche Courant* van den 4den *Augustus* 1858 No. 62.

Nadere inlichtingen zijn dagelijks te bekomen ten bureele van den ondergeteekende van 's morgens 7 tot 12 uur.

De Onder-Intendant voornoemd,

(798) HK. VEMER.

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden met het snelzeilend Nederlandsch Fregatschip

WASSENAAR,

Kapt. A. HOFSTEE, om tegen het einde van September te vertrekken.

Nadere informatiën te bekomen, bij

De Agenten,

(815) SCHIMMELPENNINCK & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden met het snelzeilend Nederlandsch Fregatschip

KANDANGHAUER,

Gezagvoerder W. ZEELT, om tegen het laatst van September, te vertrekken.

Nadere informatien zijn te bekomen, bij

De Agenten,

(816) SCHIMMELPENNINCK & CO.

Bij den heer J. F. VERMANDEL te *Rembang* zijn **LOTEN** voor de 236ste Staats-loterij te bevragen.

(829) E. FUHRI & CO.

TE HUUR.

EEN HUIS op het *Komedie-plein*. Te bevragen bij

(827) HAMMELBURG.

TE HUUR.

Het HUIS in de *Pesapen* of *Nieuw Holland Straat*, thans bewoond door MEVR. DE WED. REUSER. Te bevragen bij

(811) W. RITTER.

---

dat niemand er ooit aan denkt daarbij aanmerkingen te maken.

In den *Temple* vindt men van deze soort van voorwerpen altijd een rijken voorraad. Nergens echter had de bezoeker deze kramerijen in zulk eenen overvloed en in zulk eene verscheidenheid, en daarbij zoo nabij de mode kunnen aantreffen, als in het winkeltje, waarvan wij sreed gewaagden, en hetwelk bediend werd door de jonge bekoorlijke Félicie Lebrun. Naauwelijks had een hoofd- of armband, een doekspeldje of iets dergelijks in de fatsoenlijke kringen uitgediend, of zij werden onder de glazen van de toonbankkasten onzer Félicie gevonden. Hierdoor werd zij.de lievelinge der coquettes en nufjes van de derde klasse, die den *Temple* bezoeken, om zulke voorwerpen op te doen. Behalve deze sieraden stalde zij nog eene groote verscheidenheid van vergulde knoopen, zegelringen, cigarenpijpjes en dergelijke kramerijen uit, die allen als goud en zilver blonken. Voor deze voorwerpen vond zij gereede koopers in den armen kantoorklerk of den eerzuchtigen soldaat.

Wij spreken thans van de toonbank onzer Félicie, in de dagen, dat die den meesten glans ten toon spreidde want toen zij eerst haar kraampje openstelde, had men in den geheelen *Temple* geen stalletje kunnen aantreffen, dat schaarscher voorzien was dan het hare. Toen zij in de lentemaand als koopvrouw optrad, beliep de waarde van al hare koopwaren nog geene zestien francs. Doch hare moeder, eene weduwe, had die zeer goedkoop ingeslagen, zoodat de jonge koopvrouw daarvoor, zoo de zaak naar wensch ging, den dubbelen inkoopsprijs hoopte terug te erlangen. Behalve hare koopwaren trof men in haar kraampje nog eenige voorwerpen aan, waardoor zij in hare persoonlijke behoeften voorzag. Vooreerst gebruikte zij een greenen houten stoel, met matten zitting, eene warme stoof, een bruine, aarden pot, gevuld met eenige groentesoep, welke zij, wanneer zij hongerig werd, boven hare met houtskool gevulden test warmde; verder had zij altijd een groot stuk brood, een trosje rozijnen en een tinnen lepel bij zich. Een blijmoedig hart kruidde steeds haren maaltijd, en een misboek hield haar gezelschap.

De drie eerste dagen, welke Félicie in haar karig voorzien kraampje in den *Temple* doorbragt, waren vervelend genoeg, aangezien zij zich met niets onledig kon houden, dan met het beschouwen van hare eigene koopwaren. Dikwijls zag men haar zich een paar fraaije armbanden aanpassen, welke zij daarna met een stuk zeemleder zoo lang poetste, totdat men niet meer bemerken kon, dat zij gehanteerd waren geworden. Nu en dan versierde zij hare tengere vingers met een paar zwaar vergulde ringen, opgeluisterd door een gesteente van gekleurd glas, en vermaakte zich op deze of dergelijke wijze.

Maar wij hebben onze lezers nog niet ten volle ingeleid tot onze kleine koopvrouw van den *Temple*. Op het tijdstip, waarvan wij spreken, had Félicie haar zestiende jaar bereikt. Zij was middelmatig groot van persoon, doch van eene ranke, welgeëvenredigde gestalte. Bij den eersten oogopslag zou men haar voor een paar jaren ouder hebben aangezien, dan zij werkelijk was. Zij had groote. bruine, heldere oogen, welke, daar zij overschaduwd werden door een paar fraai gewelfde, gitzwarte wenkbraauwen donkerder schenen dan zij werkelijk waren. Hare handen en voeten waren zeer schoon gevormd. Haar hoofdhaar, dat naar het zwarte zweemde, was steeds met de grootste zorg en netheid, volgens de eigenaardige wijze der Fransche *grisettes*, opgemaakt. In één woord. Félicie Lebrun, met haar geklenrd, om het lichaam sluitend jakje, met hare wijde, eenigzins korte rokken, hare keurig nette laarsjes en kousen en haar allerliefst gezigtje, was zulk een aardig model van de klasse en het land, waartoe zij behoorde, als een vreemdeling zou kunnen wenschen aan te treffen.

Drie dagen lang moest zij dan, zoo als gezegd is, door brengen met het bezigtigen harer kramerijen, of met het lezen van een paar gebeden uit haar *livre des heures*. Hoezoer eene menigte koopers den *Temple* bezochten, en er drokte genoeg rondom haar heerschte, scheen echter niemand hare armbanden of ringen noodig te hebben. Elken avond keerde zij dus met een weemoedig hart naar hare moeder terug. En als zij dan de kamer der goede oude vrouw binnentrad, met een mandje aan den arm, waarin zij hare blinkende waar zorgvuldig had ingepakt, groette zij de geduldige moeder met een droevig: „Ik weet niet, hoe dit zoo komt, moeder! maar ik heb niets verkocht, hoezeer....” — „Houd moed, mijn kind! na regen komt zonneschijn,” was dan steeds het bemoedigende antwoord. „Morgen moet gij uwe kramerijen beter uitstallen; wie weet of gij dan niet gelukkiger zult zijn?”

(*Wordt vervolgd,*)

GELD-LOTERIJ

groot *f* 100,000.—

TEN BEHOEVE VAN DEN

SAMARANGSCHEN SCHOUWBURG

EN DE

MUZIEK-VEREENIGING ST. CECILIA.

Wordt bij deze ter kennisse van belanghebbenden gebragt, dat de trekking dezer **GELD-LOTERIJ**, alsnu zonder verder uitstel zal plaats vinden, op *Dingsdag den 14den October e. k.*, des morgens ten 9 ure, in het Lokaal van den Schouwburg.

Inmiddels zijn nog eenige Loten verkrijgbaar bij de Heeren C. VON BORNEMANN, A. F. LENS en H. C. VAN DER WAL, te *Samarang*, zoomede tot ultimo September aanstaande, ten kantore van de Heeren J. J. MIJNSSEN, Notaris te *Batavia* en D. B. HUET, Notaris te *Soerabaya*.

(819) Namens de Commissarissen belast met het beheer der Geld-Loterij voornoemd.

De Secretaris,

H. C. VAN DER WAL.

UIT DE HAND TE KOOP

Eene PRACHTIGE VICTORIA WAGEN, VIS-à-VIS, Europeesch fabrikaat.

EEN SPAN FRAAIJE HARDLOOPENDE SANDELHOUT PAARDEN, meer dan vier voet hoog.

EEN STEL ENGELSCHE TUIGEN, met pleet gemonteerd.

EN

EEN OVERWALSCH RIJDPAARD, met HAR NACHEMENT.

Te bevragen bij

(822) E. FUHRI & CO.

PAS ONTVANGEN

PER ANNA MARIA WILHELMINA,

en verkrijgbaar bij den ondergeteekenden als volgt:

AMANDELEN.
GROENE AMANDELEN.
ABRIKOZEN.
AKKERNOTEN.
BOMBAYSCHE UIJEN.
GEDROOGDE VISCH.
BOMBAYSCHE MANGA ZUUR.
CHUTNIJ.
GARDEMON.
GRAM.
VERSCHE DADELS, en nog andere artikelen.

(820) L. JOHAN.

UIT DE HAND TE KOOP

Een HANDWAGEN met een span HARDLOOPENDE BIMANESCHE PAARDEN.

Te bevragen bij

(823) E. FUHRI & CO.

BIJ D. D. VAN BOECKHOLTZ

IN COMMISSIE ONTVANGEN:

TWEE NET BEWERKTE MIJLORDS, Bataviaasch Maaksel.

GEGOTEN IJZEREN HEKWERKEN, PILAREN, BLOEMPOTTEN, enz.

TWEE GROOTE IJZEREN FILTERS, met toebehooren.

NIEUWE EIKENHOUTEN WATERVATEN. (826)

Dr. S. P. TOWNSEND'S

COMPOUND FLUID EXTRACT OF SARSAPARILLA.

Dit geneesmiddel, bekend wegens deszelfs bijzondere heilzame uitwerking op het bloed, in velerlei ziekten, voornamelijk ter genezing van borstkwalen en andere ongesteldheden, die haren oorsprong hebben in eene ongeregelde of belemmerde bloedsomloop, is verkrijgbaar tegen *f* 10.— rec. per flesch bij

(321) E. FUHRI & CO.

PAS ONTVANGEN

BIJ E. FUHRI & CO.

EEN PRACHTIG FACTUUR GOUDEN, ZILVER VERGULDE en ZILVEREN FULL PATENT LEVER, ANKER, CILINDER en DAMES HOROLOGIEN uit de meest gerenommeerde fabrieken in Engeland.

GOUDEN BRELOQUES.

ZILVEREN POTLOODPENNEN, enz. (723)

GROEN GORDIJNLINNEN

VOOR VENSTERS.

(728) E. FUHRI & CO.

BIJ J. LLOYD & CO.

VERKRIJGBAAR

GROOT BLADZINK van 1 Ned. El bij 1,5 Ned. El.

ZWEEDSCHE, AMERIKAANSCHE en KOOLTEER.

EN

TEGEN VERMINDERDE PRIJZEN

IJZEREN SPIJKERS, van alle dimensien tusschen 1½ en 8 Eng. duim. (810)

NEDERLANDSCHE

KOPEREN SLUITGEWIGTEN.

Zeer geschikt voor huisselijk gebruik, bij

(530) E. FUHRI & CO

TOEBAN CIGAREN.

A contant te verkrijgen bij

(813) J. W. KOK.

MENAGE-BOEKEN.

Ingebonden à *f* 5.— rec. bij

(600) E. FUHRI & CO.

OP NIEUW ONTVANGEN

ECHTE CRINOLINES met stalen veren, genaamd ROBES POMPADOUR, bij

(817) F. SCHMID.

LOTEN

VAN DE 236STE

NEDERLANDSCHE STAATS LOTERIJ

VAN

GEBR. POLAK DANIELS EN MELCHIOR WIJT & ZONEN.

Te *'s Gravenhage* en te *Rotterdam*.

Terstond te bekomen bij de ondergeteekenden, tegen de navolgende prijzen:

Een heel lot.	*f* 100.—
Een half lot.	„ 50.—
Een vijfde lot.	„ 20.—
Een tiende lot.	„ 10.—

VIJF geheele loten te gelijk nemende, krijgt men een half lot als premie.

Van den uitslag der trekking zal in den *Oostpost* melding worden gemaakt.

(742) E. FUHRI & CO.

HOLLOWAY PILLEN.

Het grootste gedeelte der ongesteldheden, waaraan de lijdende menschheid onderhevig is, spruit voort uit de onjuiste wijze van behandelen van het menschelijk ligchaam, wanneer hetzelve met *Hoest, Koude, Hoofdpijn*, of andere dergelijke inwendige *Ongesteldheden* aangetast wordt, dat dikwijls aanleiding tot ernstige gevolgen geeft. Door het voortdurend gebruik echter van de HOLLOWAY PILLEN houden al die verschijnselen spoedig op en bevorderen zij de veerkracht der *Maag*.

Verkrijgbaar à Contant bij E. FUHRI & Co, te *Soerabaya*, tot de ondervolgende prijzen:

DOOZEN PILLEN van *f* 1.— *f* 3.— en *f* 5.—
POTTEN ZALF „ „ 1.— „ 3.— en „ 5.—

(773)

SOERABAYAASCH LIEFHEBBERIJ TOONEEL.

10e VOORSTELLING VAN HET ABONNEMENT.

Met welwillende medewerking van het muziekgenootschap ST. CECILIA.

Op Maandag, den 23sten Augustus 1858.

HARIADAN BARBAROSSA.

Tooneelspel in drie bedrijven.

VERSIERD MET NIEUWE DECORATIEN EN COSTUMES.

Aanvang ten half acht ure precies.

Deze voorstelling, welke door bijzondere, van den wil der werkende Leden des gezelschaps onafhankelijke omstandigheden tot twee malen is moeten worden uitgesteld, is alsnu bepaaldelijk op den bovenvermelden datum vastgesteld.

Besproken plaatsen en entrée kaartjes voor geïntroduceerd wordende vreemdelingen zijn verkrijgbaar, op den dag der voorstelling, aan het Comedie gebouw van 's morgens 8 tot 's namiddags 12 ure.

NAMENS DE DIRECTIE,

De Secretaris,

(800) VAN COEVORDEN.

VERTREKKENDE PERSONEN.

MEVROUW DE WEDUWE JELLESMA vertrekt naar *Amboina*.

Gemagtigde, de Heer TEN ZELDAM GANSWIJK, te *Kedirie*. (806)

SOERABAYA, 12 *Augustus* 1858.

J. VAN BOXEL vertrekt naar Nederland, gemagtigden

(809) B J. VAN ECK & CO.

SOERABAYA, den 19den Augustus 1858.

Men verzoekt ons de aandacht onzer lezers andermaal te vestigen op de verandering, welke bijzondere omstandigheden hebben noodzakelijk gemaakt in den tijd, waarop de aangekondigde voorstelling op ons Liefhebberijtooneel zal plaats hebben. Deze voorstelling is alsnu bepaald op Maandag den 23sten aanstaande.

— Wij vernemen dat heden per post de benoemingen zijn bekend geworden van de volgende beamten op het residentie bureau alhier:

Tot eersten kommies, de heer A. W. J. Wardenaar, tweede kommies.

Tot tweeden kommies de heer M. J. Bouwensch, derde kommies.

Tot derde kommies de heer C. W. van der Hoff, klerk op gemeld bureau.

Op het daartoe door de heeren P. Kervel, koopman, en H. Everard, partikulier, beiden wonende te Soerabaija, gedaan verzoek, is bij besluit van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indie, van 10 Augustus 1858, no. 48, te kennen gegeven, dat de Vereeniging, onder den naam van Hulpfonds van den Heiligen Vincentius à Paulo te Soerabaija, zoo als die in het overgelegd reglement wordt omschreven, als zedelijk ligchaam door het gouvernement wordt erkend en toegelaten, en zoolang daarvan niet wordt afgeweken, zal blijven erkend en toegelaten, mits ook de middelen, die de vereeniging of haar bestuur zullen aanwenden tot bereiking van het voorgestelde doel, niet in strijd zijn met de wet en de staatkundige belangen dezer bezittingen.

BENKOELEN. — In het begin van Junij werden twee personen van de Semundo, op eene reis naar Kedoerang, tusschen deze plaats en Moeara Lareij (afdeeling Manna) door een dertigtal roovers aangevallen en van hunne goederen beroofd. Een hunner werd vermoord, de andere verwond.

De zaak is onderzocht door den raad der hoofden in de afdeeling Manna.

In den avond van den 6den Junij zijn in de doeson Talang Moempo, district Ajer Padang, vier huizen en padischuren afgebrand, waarvan de oorzaak niet bekend is.

Gedurende de maand Junij werden vijf menschen uit de marga Lima Boea Bada, Ommelanden van Benkoelen, door tijgers afgemaakt.

De rijstoogst in de afdeeling Benkoelen is, over het geheel genomen, gunstig afgeloopen.

Amboina. De in onderwerping gekomen Alfoeren van Saboelauw, Ling, Sanahoe en Wasia zijn steeds ijverig bezig met de voortzetting van den opbouw hunner negorijen aan het strand. Op hun verzoek zijn hun ten gebruike in hunne nieuwe negorijen drie Hollandsche vlaggen uitgereikt.

De in het gebergte achter de negorij Kaijartoe wonende Alfoeren van Hoenitetoe besar, Imahata en Oeromir, sterk gezamenlijk 270 zielen, hebben zich vrijwillig aangeboden om aan het strand van Kaijratoe te komen wonen en zich daar te vestigen onder het onmiddelijk gezag van den regent dier negorij.

De Alfoeren van Mani hebben nog niets van zich laten hooren, maar zouden zich, volgens geruchten, na afloop der regenmoesson strandwaarts begeven: zij schenen zich nabij het Sapoeloewasche in het westelijk deel van Ceram op te houden.

Banda. De notenpluk heeft over de maand Junij bedragen 2,623,469 notenpitten, uitmakende omstreeks 20,988 ponden noten en 5,247 ponden foelie.

Ternate. Er ontstond in deze maand meerdere levendigheid in den handel, door de aankomst van Manilla van drie onder Spaansche vlag varende brikken, waarmede werden aangevoerd Manillaasch blaauw katoen, sigaren, Chinesche goederen, kramerijen, enz.; terwijl werden ingekocht muskaatnoten van Maba en Weda, tripang en karet, voor welke artikelen hooge prijzen werden besteed.

Menado. Op den 20sten April, des avonds omstreeks half zeven ure, werden eenige ligte schokken van aardbeving waargenomen.

Op den 22sten Mei, des morgens ten vijf ure, voelde men te Kema eene aardbeving.

De weersgesteldheid van de maand April was voor den landbouw heilzaam. In de bovenlanden was water genoeg voor de beplanting der sawah's, en ook aan het oosterstrand had men daaraan geen gebrek, zoodat van het ten derden male geplante padigewas, nog goede uitkomsten mogen verwacht worden.

Van onderscheidene plaatsen in de Minahasa wordt betrekkelijk veel en goede cacao ter markt gebragt.

Eenige Amerikaansche en Egyptische katoenzaden zijn op de daarvoor meest geschikt geachte gronden in de Minahasa aangeplant. Een gedeelte van dat zaad is tot hetzelfde einde naar Gorontalo gezonden. Tot dusver is alhier slechts éêne soort opgekomen, namelijk die, genaamd Boijds Peolific.

Ook is eene proefaanplanting bewerkstelligd met van Java ontvangen Mokka-koffij zaad.

Op den 27sten Mei vertoonden zich geheel onverwachts 14 zeerooversprauwen op de kust van Amoerang, nabij de negorij Tawaang. Eenige zich aan het strand met zout branden bezig houdende inlanders werden vervolgd, zonder dat het den roovers gelukken mogt iemand hunner magtig te worden.

Ofschoon onverwijld maatregelen tot tegenweer en vervolging der zeeroovers zijn genomen, heeft men hen niet op het spoor kunnen komen.

Gorontalo. Op den 25sten Maart had, omstreeks één ure des nachts, eene vrij sterke aardschudding plaats, welke zich den 28sten daaropvolgende des morgens ten 4 ure herhaalde.

In den morgen van den 30sten April, omstreeks half drie ure, werd eene korte maar sterke aardbeving waargenomen.

Timor. Gedurende de maand Junij is het weder zeer heet geweest en woeijen aanhoudend hevige zuidooste winden.

Deze aanhoudende droogte, bij de betrekkelijk weinige regens gedurende de westmoesson, heeft de stroomen in de afdeeling Babauw bijkans geheel van water beroofd ten nadeele van het padigewas. De veldmuizen rigtten veel verwoesting aan aan het gewas dat eerst in Augustus kan worden geoogst.

Ofschoon er reeds eenige padi is geoogst en ook van buiten eene kleine hoeveelheid is aangevoerd, blijft de voorraad rijst en padi in den handel zeer gering, zoodat de rijst tot *f* 12:— en de padi tot *f* 6:— den pikol is gestegen.

Pakalongan, 17 Julij. Door zware afwateringen uit het gebergte, zijn op den 9den dezer eenige verwoestingen aangerigt.

De bendongan te Kesessi-Seragi is doorgebroken, ter breedte van 6 roeden en ter diepte van 6 voeten.

De Lajangan rivier is buiten hare oevers getreden en heeft eene overstrooming veroorzaakt in de districten Sragi en Wiradassa, welke, ofschoon van korten duur, echter veel kwaad aan de te veld staande gewassen heeft gedaan.

De bendongan Kampong, die het molenwater naar de fabriek Wonopringo opstuwt, is geheel in stukken geslagen.

De regens waren sedert eenigzins minder hevig. De rivieren voeren niet te min eene groote hoeveelheid water af, zoodat behoudens eene voor Wonopringo gemaakte tijdelijke voorziening eerst later tot eene afdoende herstelling van de aangerigte schade zal kunnen worden overgegaan.

Samarang, 15 Julij. Volgens berigt van Kendal zijn, ten gevolge van zware regens en daardoor ontstane bandjers, verscheidene laag liggende gronden in het district Troeko, welke voor de suikerrietaanplantingen waren ontgonnen, overstroomd geworden.

Bovendien zijn 2039 bouws met tweede gewassen door de regens vernield.

Sedert den 27sten Junij heeft het in die streken bijna dagelijks geregend.

Sumatra's-Westkust (Padang.) In de bovenlanden van dit gouvernement heerschte gedurende de maand Junij eene aanhoudende droogte. die in sommige afdeelingen zeer te stade kwam bij den invallenden rijstoogst.

Banka. Den 17den Julij is de resident naar de verschillende districten dezer residentie vertrokken, om te inspecteren.

Door eenige koelies, die zich op de hoogte van Tandjong Penjabong met visschen bezig hielden, is een Inlander, drijvende door behulp van een stuk bamboe, ontdekt en gered geworden.

Deze Inlander was als matroos op eene praauw-toop, gevoerd door Intje Boedjan, op eene reis van Minda Kaban (Palembang) naar Pontianak, door eene hevige windvlaag, uit de mast over boord gevallen, en had zich door zwemmen en met behulp van eenen hem tegengespoelden bamboe, drijvende gehouden. (*Jav. Cour.*)

Batavia. — Dingsdag den 10 dezer heeft een der Chinezen, die belast waren met het op nieuw verwen van het locaal der Algemeene Rekenkamer, waardoor hij met den toegang tot de verschillende kamers was bekend geworden, aldaar inbraak gepleegd. Na afloop der werkzaamheden, heeft de vermoedelijke dader, ongemerkt, eene der gebruikte ladders achter het paleis nedergelegd en zich daarvan bediend, om dien avond den ringmuur tusschen het locaal en de Conciergewoning, door een kleinen gang van elkander gescheiden, over te klimmen. Van dien muur heeft hij zich, met behulp van een touw, laten zakken, doch het schijnt, dat dit touw niet sterk genoeg geweest is, daar het halver wege brak.

Hierdoor plofte de dader op den grond neder en bekwam daardoor eene wonde aan den hiel, die hem later bij het onderzoek heeft verraden. Over den muur gekomen zijnde, opende hij eene der jalouzien voor de galerij en wist zich, zoo doende, den toegang tot het locaal te verschaffen. Zijn vermoedelijk oogmerk was, om de kamer, waar zich eene geldkist bevond, te bereiken, en zulks gelukte hem inderdaad, door het afnemen der glazen vensterruiten van die kamer, die eerst een paar dagen bevorens waren ingezet.

In die kamer gekomen, bevond hij, dat zijne krachten te kort schoten, om de zware geldkist weg te dragen.

Ook het openbreken dier kist schijnt hem te vele moeite gekost te hebben, en hij daarbij bevreesd geweest te zijn, gerucht te maken, weshalve hij ze liet staan en daarentegen de zich in die kamer bevindende schrijftafels openbrak, ze doorsnuffelde en de daarin zijnde papieren door een wierp.

Van daar begaf hij zich naar de kamer van den Secretaris, brak, om daarin te komen, de ruiten, maakte het raam open en deed alle moeite om den lessenaar te openen, doch ook dit mogt hem niet gelukken, weshalve hij, zonder iets mede te nemen, vertrok.

Den volgenden morgen is de vermoedelijke dader, Matjoan genaamd, door de policie gevat.

— Dienzelfden avond is er inbraak gepleegd in het kantoor van het Garnizoens bataillon op Weltevreden en zijn, uit een zich daar bevindend schrijfkistje, eene som van *f* 110,59 benevens 28 pakjes thee ontvreemd geworden. De dader is tot heden onbekend.

(*Java Bode.*)

DUITSCHLAND.

Den 10den Junij l.l., des middags omstreeks 1 uur 15 min., zag men in het Rijndal tusschen Rolandseck en het Zevengebergte, nadat er tegen 12½ ure uit het zuiden digte regenwolken waren opgekomen, in de rigting van Honeff eene zandhoos, in de gedaante eener donkere zuil. loodregt uit den grond oprijzen. In het eerst vertoonde zich op de plaats zulk eene ontzettende in werveling draaijende stofmassa, dat ieder haar in de verte voor een dikken nedergeslagen rook aanzag, en naauwelijks had men uit de beweging opgemaakt, dat er een wervelwind in werking was, of de hoos rees omhoog en zette zich in bewegin. Zij nam haren loop regtstreeks op het dorp Mehlem aan en stond binnen 10 minuten aan den Rijnoever. Op den waterspiegel gekomen, was het alsof de wervelwind het zand en stof, waaruit de hoos gevormd was, losliet, maar te gelijk verhief zich het water in eenen kring van ongeveer 120 voet doorsneden omhoog en zweefde over de rivier, in de gedaante van een loodregten straal, die in de hoogte als een kunstig fonteinwerk eene draaijende waterzon vertoonde. Aan de overzijde van den stroom vernielde de hoos het veldgewas, trok de struiken met wortel en al uit den grond, slingerde eene geweldige stofmassa tot de dubbele hoogte van den Drachenfels met zich naar bovene, en rukte met eene verbazende snelheid op Mehlem aan. Bij de eerste woningen van het dorp bleef zij stilstaan en ging zij langzaam weer terug naar den Rijn. Inmiddels vertoonde zich in het zuidoosten tusschen de donkere graauwzwarte regendroppen eene geelwitte wolk, die weldra in den vorm van een omgekeerden kegel nederhing, waarvan de spits met eene verbazende snelheid naar omlaag kwam. Terwijl deze kegel al meer en meer uitrekte, had de eerstgenoemde waterhoos den Rijn weder bereikt en scheen daar nieuwe krachten te verzamelen, althans de plek vertoonde slechts eene enkele massa bruischend schuim met felle waterstralen doorschoten. Daaruit ontstond eene nieuwe schuimende waterkolom, die van boven in drie punten of spitsen, waarvan de middelste hooger oprees dan de beide anderen, die weer in tweën splitsen, zoodat er zich uit die ééne kolom op den Rijnspiegel vijf andere opgaande zuilen verhieven, op welke de geelwitte kegel uit het zuidoosten kwam aandrijven. Op eens kwam deze in aanraking met de genoemde middelste spits, die zich met pijlsnelle vaart opwaarts uitrekte en den kegel zoo fel naar beneden trok, dat deze zich in het vereenigd waterligchaam oploste. Die aanraking en vereeniging had op zulk eene hoogte boven den grond plaats, dat men, op den Drachenfels staande, het verschijnsel nog boven zich had. Hierop draaide de hoos stroomopwaarts, doch werd midden op den Rijn in dien koers gestuit en in de rigting van Rhondorff als weggeslingerd, waarop de vijf spitsen zich vereenigden tot een obelisk, waarvan de top in de wolken verloren ging. Op halfweg Rhondorff gekomen, raakte de kolom den regteroever en werd terstond van den Rijnstroom, gescheiden doordien het onderste gedeelte, of om zoo te spreken het voetstuk in het water nederviel, terwijl het bovenste in de wolken werd opgetrokken. Nog eenmaal dwarelde er eene zand- en stofmassa rond, waaruit op nieuw op dezelfde plaats eene kolom oprees, die oostwaarts afdreef en weldra, even als de andere, in de hoogte verdween, waarna het geheele verschijnsel, hetwelk ongeveer 35 minuten had aangehouden, zich, in een zwaren regen of beter gezegd in een stortvloed oploste.

VERBRUIK VAN TABAK.

Van 1830 tot 1834 is het verbruik van tabak in ontzettende mate toegenomen en die toeneming houdt aan. Vooral te Parijs is de vermeerdering belangrijk. De opbrengst toch van den verkoop dier plant, die te Parijs in 1839 slechts 9,647,783 fr bedroeg, is er in 1854 geklommen tot 17,765,023 fr. Van 1839 tot 1854 verdubbelt nagenoeg de hoeveelheid van gewone rooktabak, die de Parijzenaar verbruikt, terwijl die voor sigaren bestemd, tot het vijfvoud rijst; daarentegen ontwaart men in het verbruik van snuiftabak gedurende hetzelfde tijdsbestek eene aanmerkelijke vermindering. Zoo men, — om de hoeveelheden tabak te verdeelen over al de personen, ten getale van ongeveer 430,000 die daarvan te Parijs gebruik kwamen maken, door al de mannelijke personen boven de 15 jaren, het garnizoen daaronder begrepen, als de vermoedelijke bevolking van rookers aan te merken — het jaar 1854 tot basis neemt, bevindt men dat elk inwoner gemiddeld zou rooken 1,973 Ned. ponden tabak, 143 sigaren en 4 sigaretten. Wanneer men van al de soorten van tabak, alsmede van den pruimtabak, eene massa maakt, en de sigaren op 250 en de sigaretten op 1000 in het Ned. pond steit, dan ziet men, dat elk individu jaarlijks 2749 Ned. pond zou verbruiken. — In Engeland is het verbruik 16 oncen voor ieder persoon.

GALLISCHE MAAI WERKTUIGEN.

Sedert het begin der wereld is geene halve eeuw vruchtbaarder geweest aan belangrijke uitvindingen, dan de eerste helft der negentiende eeuw. Vóór 1800 bestonden er geene stoombooten, en had men den stoom nog niet op de werktuigen toegepast. In 1807 liet Fulton de eerste stoomboot te water; thans zijn er 3000 op de wateren van Amerika. De rivieren in bijna alle landen der wereld worden door stoombooten doorsneden. In 1800 waren er geene spoorwegen. Alleen in de Vereenigde Saten zijn thans 8797 mijlen aan spoorwegen, die 268,000,000 dollars hebben gekost. Er zijn 22000 wijlen spoorweg in Engeland en Amerika. De locomotief doorloopt in eenige uren afstanden die vroeger dagen eischten. In 1800 gebruikte men twee weken, om een berigt van Philadelphia naar New-Orleans over te brengen; thans heeft men daartoe eene seconde noodig, dank zij den electrischen telegraaph. De Voltaische kolom werd in Maart 1800 ontdekt en het electro-magnetismus in 1821. In 1800 was het gaslicht onbekend; heden ten dage is iedere stad, die haar belang begrijpt op deze wijze verlicht. Daguerre maakte in 1839 de wereld met zijne bewonderenswaardige vinding bekend. Het schietkatoen en de chloroforme werden eenige jaren later ontdekt. De landbouw-scheikunde en de toepassing der werktuigkunde op den akkerbouw eindelijk, hebben de productie der aarde groote voorwaartsche schreden doen gaan.

Intusschen roemt men in onze dagen dikwerf op uitvindingen, welke men beweert dat nieuw zijn, maar die van nader bij beschouwd, reeds eeuwen oud zijn. Hieronder behoort ook het droog leggen van gronden, hetwelk men geruimen tijd heeft gemeend van Engelschen oorsprong te zijn, terwijl het bewezen is, dat de Romeinen en de monniken in de middeleeuwen het op ruime schaal hebben in praktijk gebragt. Evenzoo gaat het met de maai-machines, die tot dusver als van hedendaagsche vinding zijn beschouwd. Welnu, die landbouw-werktuigen zijn reeds in Frankrijk gebruikt in het Gallo-Romeinsche tijdvak. Men vindt het bewijs daarvan in het werk van Le Grand d'Aussy getiteld: *Vie privée des Français*; een werk dat hoog geschat wordt wegens de oudheidkundige nasporingen, welke daaraan ten grondslag hebben gestrekt en dat zeer belangrijke bijzonderheden bevat. Men leest daarin het volgende: „Om hun graan te maaijen, gebruikten de Galliërs eene bijzondere soort van werktuig; het is niet gemakkelijk zich daarvan een denkbeeld te vormen op de zeer korte beschrijving, welke Plinius daarvan geeft. Palladius, die mede daarvan gewaagt, is niet duidelijker. Men verneemt alleen uit de mededeeling der beide schrijvers, dat het eene soort van wan was op twee ligte wielen geplaatst. Het was aan het achterste gedeelte voorzien van ijzeren punten en aan het andere einde van een disselboom, waarvoor een paard of een os was gespannen. In plaats van op de gewone wijze vooruit te trekken, duwde het dier het werktuig vooruit. De bestuurder hief het op, deed het dalen op de hoogte der aren, die door de ijzeren punten werden afgerukt of afgesneden zoodat het stroo werd beschadigd. Dit bleef in zijne geheele lengte staan." De beschrijving der Gallische maai-werktuigen, zoo onverstaanbaar voor le Grand d'Aussy, wordt zeer belangrijk voor hen, die hetzij op het veld of in plaat de werking der hedendaagsche maai-machines hebben kunnen zien.

KWIKZILVER MIJNEN.

Van alle metalen is het kwikzilver datgene, waarvan het opsporen het meest verwaarloosd wordt. Bij den hoogen prijs en de gezochtheid van dit metaal is dit moeijelijk te verklaren. De kwikzilver mijnen zijn volstrekt niet zeldzaam; men kent ze in Portugal, Toskanen, Oostenrijk, Spanje, Mexico, Peru, Californië en China, maar van deze worden er slechts enkele gebruikt. Afrika en Australië bezitten geene kwikertsen. China verbruikt al het kwik dat dit land levert, en tot het jaar 1850, toen men in Californië kwikzilverertsen vond en ze begon te verwerken, werd bijna al het in de gezamenlijke werelddeelen gebruikte kwik uit Europa, en wel enkel uit Spanje en Oostenrijk ontboden.

De in Andalusië liggende groeven van Almaden zijn nog tegenwoordig de rijkste der wereld; zij schijnen bijna onuitputtelijk te zijn, en hare ertsen, voornamelijk in natuurlijke vermiljoen bestaande, leveren nog altijd de helft zuiver kwikzilver. De daar aanwezige kwikzilverwerken, leverden in 1850 eene hoeveelheid van 1,227,750 kilo en in 1855 ten minste 1,964,470 kilo van dit metaal.

De kwikzilverwerken van Oostenrijk liggen in de nabijheid van Idria. Zij zijn in de 15de eeuw ontdekt en sedert dien tijd zonder op houden uitgegraven. Van 1823—1843 steeg hunne productie in de buitengewone reden van 65 procent. Tegenwoordig leveren zij 162,093 kilo kwikzilver.

In Amerika zijn de kwikmijnen aanzienlijk, althans in de landen welke de Spanjaarden vroeger bezaten. Zoo leverden de groeven van Huancavelica in Peru, die in 1778 ten gevolge van onvoorzigtigheid en kwalijk begrepen ijver van den regerings-commissaris instortten, jaarlijks tot 336,436 kilo kwik.

In 1850 werd in Californië, 27 mijlen (Ned.) van San Francisco en bijna gelijk met den grond, een rijke kwikmijn gevonden, die men Nieuw-Almaden noemde. Deze leverde in 1852, 130,960 kilo kwik en in 1855 is het bedrag zeker boven de 980,000 kilo gestegen. De mijnwerkers, grootendeels Mexicanen of Indianen uit Mexico, verdienen daags 20 gulden en moeten daarvoor 8 uren arbeiden. Bijna al het uit deze groeven komende kwikzilver gaat naar Mexico, welks zilversmelterijen jaarlijks 916,720 kilo noodig hebben.

De geheele productie van kwik op de geheele aarde bedroeg in 1855, 3,480,530 Ned. ponden. De prijs van het kwik, die in 1590 te Mexico *f* 10½ voor een Ned. pond bedroeg, was in 1650 in Amerika reeds tot *f* 6½ gedaald, en in 1854 werd het zuivere metaal in Amerika op de plaats verkocht: in de Mexicaansche bergwerken voor *f* 2.20 het kilogr., in de bergwerken van Guanaxualo voor *f* 1.40.

DE ENGELSCHE ADELDOM.

Het is bekend dat in sommige der kleinere Duitsche staten de adelijke titels tegen eenen betrekkelijk geringen prijs te koop zijn, en in China is eene som van p. m. 40.000 sp. m. voldoende om den rang van *Mandarijn van den rooden knoop* te erlangen, met het regt om twee paanwenveeren te dragen, de hoogste onderscheiding die men daar kent. — In vele andere landen is de verheffing tot den adelstand eene zeldzaam toegewezen wordende belooning voor buitengewone verdiensten, eene omstandigheid die aan den adel een hooger en waardiger karakter bijzet. — In Engeland echter is het eene belooning alleen voor dezulken die op geene andere wijze meer te beloonen zijn, dat is, voor hen die, reeds schatrijk zijnde, zich door hunne buitengewone verdiensten boven de massa verheffen. — Een van Bombay's edelste ingezetenen, een belijder van die godsdienst, die door den grooten Hegel werd aangeduid met de benaming van *de Godsdienst van het goede*, Sir Jämsetjee Jeejebbhoy, wiens liefdadigheid daar spreekwoordelijk is geworden en van wien men zegt dat hij reeds meer dan negen millioen gulden tot liefdadige doeleinden uitgaf, is door Engeland verheven tot Baronet, welke titel erfelijk zal zijn in zijne familie. Daartoe is het echter noodig geweest dat hij eene som van drie millioen gulden vestigde in de 3% *Government securities* (Nationaal Grootboek?) als waarborg dat de waardigheid van den nieuw verkregen rang door den titularis behoorlijk zal kunnen worden opgehouden; met dat doel is dan ook alleen de rente dier som ontvangbaar voor diegene zijner erfgenamen, die den titel draagt, terwijl de hoofdsom onaantastbaar blijft.— Dewijl het nu altijd de oudste zoon is die den titel en het daaraan verbondene inkomen erft, is de verheffing tot den adelstand in Engeland eene belooning, die als eerste offer eischt dat men eene onbillijkheid bega tegenover zijne kinderen en erfgenamen ten gunste van een enkele onder hen.— Vreemd is het ook dat, welke ook iemands verdienste zij, hij niet vatbaar is voor de hoogste onderscheiding die de Vorst eenen onderdaan kan schenken, ten zij hij een vermogen bezit dat hem tot zulk eene opoffering in staat stelt.

VALSCHE CREDIET-BRIEVEN.

Schertsenderwijze noemt men het dikwijls een gelukkig denkbeeld van de Ouden, dat zij Mercurius, den god der handelaars, tevens tot god der dieven hebben aangesteld, omdat de eersten immers zoo trouwe bondgenooten van de laatsten zijn. En waarlijk, wanneer men den *Sydney Morning Herald* van 10 Maart ll. leest, zou men die spotters bijna gelijk willen geven. Zoo stout eene oplichterij, liever nog platweg, zoo onbeschaamd een diefstal toch, als een zekere soi-disant heer Miranda in het nieuwe goudland gepleegd heeft, kan niet anders ten uitvoer gebragt worden dan onder begunstiging van den god der kooplui en der dieven beide, want fijne handelskennis is er noodig, om zoo geslepen een dief te vormen. Het geval is te curieus, dan dat wij het niet in deze kolommen zouden opnemen. Immers wanneer wij hier gedurig de middelen behandelen om geld te verdienen, dan mogen wij waarlijk ook wel wat ruimte gunnen aan de opsomming der gevaren, waardoor dat verdiende zoo ligt weêr verloren kan worden. Of beweren niet sommige wandelende geldzakken, geboren met een zilveren lepel in den mond, en opgegroeid in jurkjes met oude Russen gevoerd, met een vaderliefje op van bankjes en met eene pluim van talons en gesteven door pap van coupons, dat het nog veel en veel moeijelijker is om geld te bewaren dan om het te verdienen? Niet een enkel onzer lezers zal zoo onbescheiden zijn om te verlangen die kunst eens te mogen proberen, maar daarom juist dringt ons menschlievend gevoel one, om op de snoode praktijken te wijzen van hen, die zich niet ontzien allerlei streken in het werk te stellen om zich meester te maken van dat, volgens de uitspraak der meerderheid, edelste aller aardsche dingen, van het geld, en dan nog wel van het geld, dat een ander nu eens het zijne beweert te mogen noemen. 't Geldt hier eene oplichterij van twee en eene halve tonne gouds, waarlijk geene kleinigheid in de kas, hoe gemakkelijk men ook het dubbele, en meer, in den mond moge nemen, vooral wanneer het de opsomming van eigene verdiensten betreft. 't Is een verfijnde Gorgas, zaliger Amsterdammer gedachtenis!

Maar niet enkel als een curieus feit, bijna als eene aardigheid, vermelden wij dit geval in dit Tijdschrift; integendeel, wij zouden dan meenen te kort te doen aan de eischen die de lezers met regt aan de schrijvers in deze kolommen mogen stellen; wij achten het gebeurde daarom der vermelding overwaard, omdat het eene waarschuwing is voor velen, om in den handel niet te spoedig en niet te ligtvaardig vertrouwen te geven aan personen, eer dat vertrouwen door hen werkelijk is verdiend. Wil men het al geen wantrouwen noemen, dit woord al te hard rekenende, goed, men noeme het groote, ja overgroote voorzigtigheid, die in den handel dringend gevorderd wordt. Wanneer de directie van eene bank in Australië, mannen alzoo die dagelijks schatten omzetten in een land nog zoo nieuw in beschaving, hoe snel ook daarin gevorderd, en nog lang niet met het puik van handelaars bevolkt, mannen die dus gewend zijn aan het handelen met lieden die uit alle oorden der wereld zijn zaamgestroomd, om in het nieuwe goudland hun gouddorst te lesschen en die niet altijd even kiesch zijn in het aanwenden der middelen om die zucht te bevredigen, — wanneer zij zich zoo grovelijk om den tuin kunnen laten leiden door een hun geheel onbekend persoon en in eene operatie, geheel in het karakter hunner zaken liggende, dan waarlijk mag het hun gebeurde, anderen wel tot waarschuwing strekken. Maar, het feit! het feit! roepen onze lezers misschien al lang ongeduldig uit.

In de maand September van het verleden jaar ontving de Sydney Joint Stock Bank een brief van de heeren Baring Brothers te Londen, waarin, verschillende brieven voor een zekeren heer Francisco Miranda waren, den chef van een groot Portugeesch huis, die hun door eene andere puike en welbekende Portugesche firma, weke zij noemden, aanbevolen was, met verzoek hem door hunne tusschenkomst met de Bank in verbinding te brengen. De heeren Baring Brothers hadden orde gekregen aan de Bank een credietbrief van *f* 180,000 voor den heer Miranda te zenden, benevens wissels op een huis in Hongkong. Daar het niet zeker was wanneer de heer Miranda zou aankomen, en of hij eerst te Sydney, dan wel eerst te Melbourne zou zijn, zoo werd de Bank verzocht naar hem uit te zien en hem de brieven te zenden, zoodra hij aankwam. Behalve deze mededeelingen, schreef een der associé's van het huis Baring nog over eene spoorweg-leening en over het plaatsen van stukken in de Russische leening, met het aanbod aan de Bank om daarvoor in Australië de tusschenpersoon uit Europa te zijn.

Nu men de geheele zaak als frauduleus kent, geeft men toe dat deze brief aanleiding tot verdenking had moeten geven, omdat de zaken daarin worden behandeld op eene zoo wijdloopige, ja min of meer verwarde wijze, als lijnregt in strijd is met den gewonen korten correspondentie-stijl van groote bankiers. Wie dat ontdekten, waren den ook alleen mannen vergrijsd in de ervaring, maar overigens was de geheele zaak zoo eenvoudig en natuurlijk, dat bij niemand eenig wantrouwen opkwam.

De directeur van de Bank nam, na ontvangst van dezen brief, de noodige maatregelen om zich spoedig van de aankomst van den heer Miranda te vergewissen en verzocht den Spaanschen Consul, don A. Arrom de Ayala hem daarin behulpzaam te willen zijn. Deze beloofde het hem en ziet, in de maand October, terwijl hij druk bezig is met correspondereu, komt een zeer fatsoenlijk uitziend man van ongeveer vijf en veertig jaar, bij hem aan het kantoor, met verzoek hem wel ennige informatiën te willen geven, die zijn eigen Consul, de Portugesche, hem niet verschaffen kon. De Spaansche Consul verontschuldigde zich voor het oogenblik met drukke werkzaamheden maar stelde zich later gaarne tot zijne dispositie. De vreemdeling laat zijn kaartje achter: F. Miranda, *Petty's Hotel*, en toen de consul dat 's avonds, eer hij naar huis ging, toevallig zag, herinnerde hij zich dat de Bank hem naar iemand van dien naam gevraagd had, en vindt dan ook 't huis het briefje dat hij daarover had ontvangen. 's Anderen daags gaat hij naar *Petty's Hotel* en ontmoet aldaar den vreemdeling, die hem op zijne vraag, „of hij de heer Miranda was en brieven verwachtte", dadelijk bevestigend antwoordde. Hij begeleidde hem nu naar de Bank, waar onze vreemdeling met groote beleefdheid ontvangen werd als iemand, warm aanbevolen en zoo hoog geaccrediteerd door een huis als Baring. Dadelijk opende hij de brieven die voor hem gekomen waren, en vroeg of men ook zijn credietbrief ontvangen had. De Spaansche Consul kende het huis waarvan Miranda de chef heette te zijn, zeer goed, en ziende dat de Bank geen oogenblik aan de identiteit van den persoon twijfelde, zoo kwam er ook bij hem niet het minste wantrouwen op, of deze wel de ware broeder was. Ook de consul was onuitputtelijk in beleefdheden tegen een man, met zulk eene gewigtige zending in de kolonie belast, en Miranda legde hem alle zijne plannen bloot met eene waarlijk zeldzame scherpzinnigheid. Hij bewees hem door brieven van zijn zwager, den Portugeschen Minister van Financiën, dat hij last had goud te koopen voor de munt in Portugal, en deelde hem verder mede, dat hij land moest koopen voor eene emigratie van Portugesche wijnboeren, die door overbevolking in hun district armoede leden en die op kosten der Regering in Australië eene kolonie zouden stichten. Daarenboven moest hij monsters overzenden van alle mogelijke Australische uitvoerartikelen, om den grond te leggen voor eene handelsverbinding met Portugal.

Miranda bleef in *Petty's hôtel*, leefde aldaar op een grooten voet, nam een ieder voor zich in door zijne hoogst beschaafde manieren en uitgebreide kennis, zoowel van wetenschappelijke als van handelszaken, terwijl hij eene beschrijving gaf van het leven der hoogere klassen in Spanje en Portugal, de personen in de steden met namen noemende, met zulk een tact en eene levendigheid, dat men waarlijk zou meenen een eersten novellist te hooren. Hij ontving en schreef eene menigte van brieven, en zond voor ruim *f* 5000 aan monsters van allerlei Australische producten met de mail naar Portugal, die het huis Miranda zeer verwonderd zal zijn geweest te ontvangen. Zoo zorgvuldig was hij in alle de berekeningen van de kansen van slagen van zijn emigratie-plan, dat hij zich zelfs verzekerde van allerlei schriftelijke bewijzen van den Aartsbisschop, dat de Engelsche geestelijkheid de nieuwe volkplanters, die natuurlijk Roomsch Katholijk zouden zijn, niet in de uitoefening van hunne godsdienst belemmeren zou, waarvoor hij in den beginne scheen te vreezen.

Nu begon hij onderhandelingen aan te knoopen om land te koopen, en koos met veel tact daartoe eene streek buiten de kolonie N. Z. Wallis, om daardoor, zonder tot de minste verdenking aanleiding te geven, de gelden die hij bij de Bank te Sydney opnam, elders te kunnen heenzenden. Een uitgestrekt goed van zekeren heer Cohen te Port Philip werd het voorwerp van zijne onderhandelingen. Intusschen gaf hij zijn leedwezen te kennen dat zijn huis aan de heeren Baring Brothers over wissels naar China had geschreven, daar hij geenszins plan had naar China te gaan, en omdat hij daarenboven veel in den koers zou moeten verliezen, wanneer hij voor de wissels, die in ponden sterling opgemaakt waren, dollars zou willen hebben. Gaarne maakte hij dus van het aanbod van de Bank gebruik om die wissels op China van Baring Brothers terug te zenden, en hem daarvoor de *f* 60,000 uit te betalen, plus de *f* 2400 winst in den cours, zoodat hij in plaats van *f* 180,000, nu *f* 242,400 ontvangen kon. Te Melbourne vertoonde hij daarenboven een credietbrief van Coutts en Co. te Londen, van *f* 30,000, die dadelijk als echt erkend werd, en toen hem gevraagd werd op welke wijze hij over die som beschikken wilde, verklaarde hij voor's hands maar *f* 600 noodig te hebben, en ontving eerst eenige dagen later nog *f* 7200, 't geen hem in staat stelde in zijne dagelijksche behoeften dadelijk te voorzien. Ten einde de Bank evenwel niet gedurig met die kleine uitbetalingen lastig te vallen, stelde hij voor om de geheele som liever in eens te remitteren aan het huis dat voor hem de zaak van den landaankoop leidde, 't geen men ook als beter erkende. Intusschen scheen hij zeer ontevreden over de omslagtige en langzame wijze, waarop de onderhandelingen met den heer Cohen gevoerd werden, weshalve hij besloot liever zelf naar Melbourne te gaan om daaraan meer spoed bij te zetten. Het Sydney huis gaf hem op zijn verzoek een credietbrief mede op de Bank te Melbourne, die dan ook dadelijk daar betaald werd, terwijl hij daarenboven het saldo van *f* 30,000 ontving van den credietbrief van Coutts en Co, 't geen hij drie maanden onaangeroerd had laten staan.

Juist op dien tijd werden de Banken te Melbourne bestormd om de bankbiljetten tegen goud in te wisselen, daar men aan hunne soliditeit twijfelde, en daarvan maakte Miranda gebruik om het moeijelijkste deel van zijne taak te vervullen, zonder tot eenige verdenking aanleiding te te geven, en al zijn papier tegen goud in te wisselen en dat naar zijn hôtel te laten brengen. Met studie had hij zich gedurig in het publiek als half wanhopig aangesteld over de mogelijkheid van eene schorsing der specie-betaling door de Banken, zelfs in die mate, dat een ieder zich vrolijk gemaakt had over den angst en de verlegenheid van den vreemdeling. Uitmuntend kwam hem die bankstorm te pas. Hij zou nu naar de gouddistrikten gaan om aldaar baren goud in te koopen, en zijne bagage werd naar de Castlemaine-diligence gebragt en zijne plaats genomen; maar ziet — hij kwam te laat, de diligence was vertrokken, maar zijn goed tot zijne aankomst achter gehouden. Zijne vracht was betaald, zoodat niemand eenig wantrouwen voedde, en nu besloot hij den volgenden dag met den wagen naar Balla te gaan. Zijn goed bleef eerst aan het kantoor staan en werd dan ook den volgenden morgen gehaald, zoo als gezegd werd, om het naar het andere bureau te brengen; dit gebeurde den 31sten Januarij en — geen spoor van den heer Miranda is meer in de kolonie te vinden geweest. Hij had, even voor zijne verdwijning, naar Sydney geschreven, dat hij binnen kort zou terugkeeren, zoodra hij zijn aankoop had gedaan, maar toen hij weg bleef, begon de Spaansche consul te vreezen, niet dat hij een bedrieger mogt zijn, want algemeen was 't bekend dat hij bij het huis in Sydney nog *f* 20,000 had achtergelaten, maar dat een vreemdeling van wien men wist dat hij met zooveel gemunt geld reisde, door slecht volk opgevangen, bestolen en afgemaakt was. Dadelijk reisde hij naar Melbourne en nam de policie in den arm, en binnen weinig tijd ontving hij een telegram, dat Miranda werkelijk in de goudmijnen was, maar weldra bleek het uit naauwkeuriger berigten, dat men een Poolschen jood voor hem had aangezien. Alle hoop op zijnen terugkeer was dus verdwenen, en eerst nadat men langen tijd zijn lot betreurd had, begon er eenige argwaan bij de Bank te ontstaan, of alles wel in orde was. Nieuwe ont-

dekkingen versterkten die meening en een uitstekend lid van de geheime policie, Singleton, werd dadelijk naar Melbourne gezonden om nasporingen naar hem te doen, die dan ook weldra daartoe leidden, dat de koffers den 31sten December afgehaald werden, en dat denzelfden dag een persoon, die zich Prairie noemde, zijne passage naar Callao genomen had, na last gegeven te hebben dat de fijnste wijnen dadelijk aan boord moesten bezorgd worden. Naar de beschrijving van den persoon en zijne manieren was er geen de minste twijfel dat Miranda en Prairie één en dezelfde persoon was, en met zijn vertrek dus eene som van ƒ 240,000 was verdwenen.

Nu was er geen gebrek aan wijsheid. Een ieder had nu wel voorzien dat die zaak verkeerd zou uitloopen, want wie kende den man en wie gaf ooit aan een onbekende zulke sommen! Nu eerst hoorde men, dat hij aan boord van de mail vloeijend Engelsch gesproken had, terwijl hij in Australië zeer gebroken sprak, en dus alles hoorde, maar door een tolk het gesprek voerde. De Bank beriep zich nu op de goede informatiën die de Spaansche consul had gegeven; immers een der Directeuren was juist onderweg naar den consul om hem verdere inlichtingen te vragen, toen hij dezen op den hoek van eene straat tegenkwam en op zijne vraag, of hij den heer Miranda kende, antwoordde deze, niet wetende dat hij met den Directeur eener Bank sprak, dat hij zulke goede papieren van Miranda gezien had, dat hij hem voor zeer goed moest houden, doelende op de crediet-brieven op de Bank zelve. Had de Bank schriftelijk aangevraagd, dan zou de consul natuurlijk geantwoord hebben, dat hij Miranda alleen om het bezit van de crediet-brieven goed achtte. Alles begunstigde den oplichter dus, tot den storm op de Banken toe, en juist bij tijds maakte hij zich uit de voeten, want weinig dagen na zijne verdwijning kwam de credietbrief van Coutts en Co. uit Europa onbetaald terug, met het eenvoudig opschrift: houder onbekend.

Wie was de man, en hoe kwam hij in het bezit van den briefstempel en de cachetten van huizen als Baring Brothers en Coutts en Co, en hoe aan die uitgebreide kennis van personen, en van handelszaken en van allerlei wetenschappelijke kwestiën? ja zelfs van de meest nauwkeurige details van immigratie-plannen, en stelsels van kolonisatie? Niet lang zullen deze vragen onbeslist blijven. Immers de ondervinding heeft geleerd, dat het rijk van bedriegers nooit van langen duur is, zoodat ook weldra eene oplossing van dit geheim kan te gemoet gezien worden.

Hoe jammer van de groote bekwaamheden waarmede de man moet toegerust zijn! Hoe oneindig voordeeliger zouden ze besteed zijn in eenig eerlijk bedrijf. 't Zal een nieuw bewijs zijn voor de waarheid der spreuk: „Ehrlich hält am längsten." Oneerlijkheid op groote schaal als in dit geval, of op kleinere schaal in het dagelijksch beroep — altijd zal het einde den last dragen. „Boontje komt om zijn loontje," vele van de groote Parijsche zwendelaars bewijzen het nu weer door hunne faillieten, en door hun plotseling verdwijnen van het tooneel waarop zij immers langen tijd als ware Nabobs troonden, en de laatste crisis heeft ook maar al te vaak getoond, hoe onmogelijk het is om door oneerlijke praktijken, niet: *rijk te worden*, maar wel: *rijk te blijven*. Leert een geval als dat van Miranda op nieuw voorzigtigheid in den handel, de uitkomst zal op nieuw bewijzen, dat hij die niet let op het meerdere dat zijn naaste, schijnbaar zonder moeite, arbeid, inspanning of gevaar, maar op oneerlijke wijze verdient, en die zich daardoor niet laat afschrikken van de eerlijkheid en de goede trouw in zijn beroep, dat hij in het einde toch den regten weg blijkt ingeslagen te hebben, zoodat hij rijk is, of op meer dan voldoend dagelijksch brood kan roemen, wanneer de eerst benijde al lang in dezen of genen kerker zucht, of als een vogelvrij verklaarde rust noch duur heeft in zijn treurig aanzijn. Wie zich aan een ander spiegelt, spiegelt zich zacht.

Economist.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

J. C. Cramer, geb. Dibbets, D. Padang 6 Julij. — C. P. G. van Groll, geb. Meeng, D. Japara 26 Julij. — A. W. Hofland, geb. de Groot, D. Soebang (Pamanoekan) 1 Augustus. — C. de Nijs Bik, geb. de Perez, Z. Batavia 5 Augustus. — T. Leon, geb. Vrijdag, D. Batavia 5 Augustus.— L. C. Kleijn van de Poll, geb. de Vogel, Z. Wageningen 13 Junij. — De echtgenoote van A. P. Calmer, D. Batavia 4 Augustus. — C de Bruijn, geb. Wiegman, Z. Soerabaya 13 Augustus. — G. Giltaij, geb. Heinson, D. Bangil 7 Augustus.

Getrouwd:

A. W. F. Heijligers met H. C. T. van Schuijlenburgh, Padang 31 Julij. — J. L. H. Burer met D. H. van Ligten, Kedirie 14 Augustus.

Overleden:

J. Frank, 80 j. 's Gravenhage 11 Mei. — De echtgenoote van F. E. Pfanner, Samarang 5 Augustus.

VERTREKKENDE PERSONEN.

G. T. Sullock en familie. — J. Stolk. — F. S. Sauerbier en familie. — W. J. R. van Beuschem. — J. P. Gosenson. — Mr. W. à Brakel Reiger.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
Augustus	14	Nederl. Ind.	Ana Sarie.	Sech Abd. Rachman bin Achm. Soei.	Batavia.
„	15	„ „	Henriette.	S. Robinson.	„
„	—	„ „	Bacht Mastora.	Said Mohm. bin Aloci Alhabassij.	Sambas.
„	—	Engelsche	Agamemnon.	R. Thompson.	Sydney.
„	—	Nederl. Ind.	Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.
„	—	Nederlandsche	Wassenaar.	A. Hofstee.	Batavia.
„	—	„	Kandanghaur.	W. Zeelt.	„
„	16	Nederl. Ind.	Stoomschip Makasser.	F. H. Schmidt.	Molukkos.
„	—	Nederlandsche	L'Amitié.	J. Huwart.	Samarang.
„	—	Nederl. Ind.	Gana Salim.	Sech Abd. Rachm.	„
„	—	Nederlandsche	Metalen Kruis.	R. P. Zuurdeeg.	Amsterdam.
„	17	„	Zaanstroom.	J. L. Schaap.	Emoij.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Naar.*
Augustus	14	Nederlandsche	Sophia Koningin der Nederl.	L. Klein.	Nederland over Panaroekan.
„	15	Nederl. Ind.	Salim.	Sech Abdul Rachman b Osman.	Biema.
„	—	Nederlandsche	Hollandia.	P. Wap	Nederland over Pasoeroean.
„	16	„	Beatrix.	C. A. L. van der Wijck.	Probolingo.
„	17	Bremer.	Fuisco.	A. Danneman.	Nederland over Samarang.
„	18	Nederl. Ind.	Stoomschip Batavia.	A. G. Bosch.	Batavia over „
„	—	„ „	Henriette.	S. Robinson.	Balie.
„	—	„ „	Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Alcor.	F. J. van Oppen.	Onbepaald.	Fraser Eaton & Co.
Fransche	Marie Gabrielle.	Ropers.	Frankrijk.	„ „ „ „
Nederlandsche	Johannes Henricus Ferdinand.	Lodewijks.	Golf van Perzie.	„ „ „ „
„	Schoon Verbond.	Borcherts.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
„	Stad Utrecht.	Jaski.	Nederland.	„ „ „
„	Elisabeth Antonia.	Jansen.	„	„ „ „
„	Colombine.	Malbran.	„	„ „ „
„	Metalen Kruis.	Zuurdeeg.	„	„ „ „
„	Zaanstroom.	Schaap.	„	„ „ „
Engelsche	Thames.	M. Luckse.	Amsterdam.	McMillan Marten & Co.
Ned. Ind.	Lie Tjin Tik.	Tjia Oen Tap.	In reparatie.	„ „ „ „
Nederlandsche	Bantam.	B. G. van der Bolck.	Onbepaald.	Ruyl Cramer & Co.
Nederlandsche	Anna Maria Wilhelmina.	Jansen.	Nederland.	B. Kopersmit „ „
Ned. Ind.	Stoomschip Menado.	A. Couteron.	De Moluccos.	„ „ „ „
„ „	„ Macassar.	Smith.	Onbepaald.	„ „ „ „

Aangekomen Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Makasser*, de heeren Schoonderbeek en echtg., T. Bennet, van Asperen, W. Muller, mejufv. Koenen, Z. M. troepen en bannelingen.— Met het Nederl. Ind. schip *Gana Salim*, de heer Jaspers.— Met het Nederl. schip *Metalen Kruis*, de heer Blokhuis, mejufv. Brouwer en de jonge heer Lemon.

Vertrokken Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Batavia*, de heeren W. Cores de Vries, Besier en van den Broek, Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Madura, Gedeh en Ardjoeno; de schepen Sea Bird, Schoon Verbond, Dominion, Thames, Marie Gabrielle, de Stad Utrecht, Al Oesmanie, Elisabeth Anthonia, Fuisco, Vriendschap, Agamemnon, Wassenaar, Kandanghauer, Gana Salim en Metalen Kruis; de stoomschepen Banda en Makasser; de barken Fathal Ma-än, Saijan Maskoer, Goansien, Johannes Hendrikus Ferdinand, Hoksing, Alcor, Joedul Barie, Colombine, Fannij Fisher, Crouch Brothers, Ana Serie, Bacht Mastora en L'Amitie; de brikken Bantam en Al-Rachman; de schoeners Bientang Timor, Sarie Tengaroong, Hiatlie en Anna Maria Wilhelmina; de kotter Krabbe.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

11 Augustus. De Ned. Ind. kotter *Mad. Mira*, gezagv. Maimin, van Banjoewangie.

13 Augustus. „ „ „ „ *Krabbe*, „ Mardam, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

13 Augustus. Het Nederlandsche schip *Cornelia*, gezagv. J. H. Witt, naar Nederland.

14 Augustus. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, naar Soerabaya; „ „ „ „ *Little Tot*, „ Katjoong, „ „

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Het Nederlandsche schip Cornelis Anthonie; de kotter Mad Mira.

Uitvoer te Pasoeroean van den 10den tot en met den 14den Augustus 1858.

Naar Nederland met het Ned. schip *Cornelia*, gezagv. J. H. Witt. 1703 kanassers gouv. suiker, wegende 6,0002$^{26}/_{100}$ picols en 3840 balen gouv. koffij, wegende 3840 picols.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 16den tot en met den 18den Augustus 1858.

AANVOER.

Van Bombay per het Ned. schip *Anna Maria Wilhelmina*, gezagv. J. Janson, agenten B. Kopersmit & Co.

4922 collis diversen, L. Johan.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Ana Serie*, gezagv. Sech Abdul Ragman bin Achmat Soeb, agent Gezagvoerder.

1 kist gedr. katoen, 64 picols hoepel-ijzer, 17 ramen vilt, 30 vaten Zw. teer, Fraser Eaton & Co; 3 balen manufacturen, 665 picols staven en bossen ijzer, W. W. Cook & Co; 7 kisten venster glas, 124 picols zink, 4 kisten manufacturen, 30 vaten scheepsbeschuit, Mc Millan Marten & Co; 100 vaten harst, Adam & Co; 1 kist blokken, Curtis & Co; 100 kistjes zeep, 50 kistjes cognac, J. F. Van Leeuwen & Co; 8 balen zeildoek, 3 kisten drills, 8 kisten stopflesschen, Schimmelpenninck & Co; 100 pakken japs. bezems, L Johan; 50 kisten garen, Order; 32 picols koffij, 12 picols zink, 125 collis koopmanschappen en kleinigheden, diverse Arabieren.

Van Nederland per het Ned. schip *Wassenaar*, gezagv. Hofstee, agenten Schimmelpenninck & Co.

100 ledige leggers, Order.

Van Nederland per het Ned. schip *Kandangauer*, gezagv. W. Zeelt, agenten Schimmelpenninck & Co.

24 kisten manufacturen, 1 ijzeren stoel, 1 paar ijzeren kettingen, 32 collis eau-de-cologne, ijzeren bedden, boeken, koetsiers-hoeden en koopmanschappen, Schimmelpenninck & Co.

Van Batavia per het Ned. Ind. schip *Gana Salim*, gezagv. Sech Abdul Ragman Bakeer, agent Gezagvoerder.

17 kisten batik slendangs, A. Thomas; 1 baal vlaggedoek, 208 ledige genever-kelders, W. Mathieu & Co; 20 pakken japs. bezem, Asschenbergh & Co; 40 kisten japs. soija, W W. Cook & Co; 500 kelders genever, J. F. van Leeuwen & Co; 4 kisten provisien, Gebr. Kocken; 2 kisten batik slendang, Order; 1 cijlinder en twee stukken, van eenen suikermolen, Baijer & Co; 14 collis manufacturen en koopmanschappen, diverse Arabieren.

Van Samarang per de Ned. Ind. bark *L'Amitié*, gezagv. Huwart, agent Gezagvoerder.

150 picols zw. dammar, 2$^{87}/_{100}$ picols vitriool, Berrest; 25 kisten roode wijn, 50 vaatjes boter, 50 hammen, 12 kisten edammer kazen, 100 kazen, 60 vaten Zw. teer, McMillan Marten & Co.

Van Moluccos per het Ned. Ind. stoomschip *Macassar*, gezagv Schmidt, agenten B. Kopersmit & Co.

165 zakken noten, Lim Pik Sioe; 160 zakken wilde noten, N. H. M.; 51 pakken was, Nash en eenige goederen voor Samarang.

UITVOER.

Naar Rotterdam via Samarang per het Bremer schip *Fuisko* gezagv. Dannemann.

2859$^{89}/_{06}$ picols suiker, 410$^{48}/_{100}$ picols rotting, 12 kisten kaijoe poetie olie, 144$^{82}/_{100}$ picols kurkuma, W. Mathieu & Co; 1040$^{75}/_{100}$ picols suiker, McMillan Marten & Co; 1001$^{42}/_{100}$ picols suiker, W W. Cook & Co; 247$^{85}/_{100}$ picols tabak, Schimmelpenninck & Co 3501$^{94}/_{100}$ picols suiker, Major Matzen & Co; 157 stuks koehuiden, B. J. Van Eck & Co; 566 stuks koe- en buffelhuiden, Major Matzen & Co; 580 stuks koehuiden, Fraser Eaton & C.

Naar Batavia en Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Batavia* gezagv. Bosch.

1 kist diversen, 14 kisten inhd. lijnwaden, McMillan Marten & Co 1 kist spiegels, 1 kist schiderijen, 1 kist inhd. fonteintjes, Pereira & Co; 4 kisten knoopen, 2 kisten inhd. lijnwaden, J. F. van Leeuwen & Co; 1 kist lasting, W. Mathieu en Co; 3 ijzeren water ketels, 7 balen madapollams, McMillan Marten en Co; 16 kisten inhd. lijnwaden, Fraser Eaton en Co; 1 kist handschoenen, 10 kisten manufacturen, B. J. Van Eck en Co; 6 kisten salemparis, P. Kervel en Co; 3 kisten elifantes, W. W. Cook en Co; 12 kelders kenarie-olie, 20 collis inhd. kramerijen, 3 picols cacao, 49$^{14}/_{100}$ picols was, 1 zak kenarie, B. Kopersmit en Co; 2 vaten vleesch, 5 kelders genever, W. Cores de Vries.

Marktprijzen.

Suiker No. 16 per picol ƒ 15¾ à ƒ 16.—
Koffij per picol ƒ 27.—
Rijst (carga) per koijang ƒ 105 à ƒ 110.—
Id. (witte) „ „ ƒ 135 à ƒ 150.—
Koehuiden per 100 st. ƒ 150 à ƒ 250.—
Arak per legger. Nominaal.
Olie (Klapper)
Olie (Katjang).
Kadjang Matten.
Rotting ƒ 8 à ƒ 9.—
Wisselkoers 97% à 98%.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag 22 Augustus 1858, 's morgens ten half 9 ur. Ds. MOUNIER.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag 22 Augustus 1858, 's morgens ten half 9 ur.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij M. Wijt & te *Rotterdam* en bij L. van Bakkenes Co te *Amsterdam*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.